UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartoli Consilia, Quæstiones, & Tractatus

Bartolus

Lugduni, 1567

Tractatus de carceribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96124

Visual Library

possidetis. Presumitur omnia soleniter acta promissa in instrumentis vt Insti. de inu. stip. §. si scriptum. & l. sciendũ. ff. de ꝯ. ob.
10 † Presumitur quod aliquis sit perpetuo furiosus qui in furore est de pñti: vt. C. de vsufru. l. ambiguitatẽ. Presumit donationẽ factam fuisse ante matrimoniũ: nõ factam tempore matrimonij:
11 vt ff. de iur. dotũ. l. si res estimata. Presumit aliquẽ † pactũ fuisse de pignore nõ petẽdo si de pecunia nõ petẽda pactus est. l. j. ff. qui ima. pig. vel. hyp. sol. Presumit infantẽ primo mortuũ quãdo ipse & mater in naufragio sunt mortui. vt ff. de pac. dot. l. iter socerũ. & de re. dub. l. si mulier. Presumitur patrẽ mortuũ ante filiũ. cum ambo in bello sunt mortui: vt l. qui duos. ff. de reb. dub. Presumitur masculũ primo natũ cũ mulier masculum & feminã simul parit. ff. de re dub. l. si fuerit. Presumit matrẽ primo mortuam cum ipsa perijt simul cum filio pubere, alias pupillo. Presumitur vxorem primo mortuã cũ perijt cũ marito, vt ff. de reb. dub. l. qui duos. §. si maritus. Presumitur in fraudẽ creditorum facere qui omnia sua bona alienauit. ff. que i frau. cred. l. omnes. §. Lucius. Presumitur aliquis dignus, nisi probet indignũ: vt ff. de man. test. l. seruus. Presumitur incendiũ factum culpa inhabitantis: vt ff. de offic. prefect. vig. l. iij.
12 † Presumitur promissio facta in dubio, facta inter presentes, & non inter absentes vt dicit gl. in l. j. in ver. inter presentes. C. de contraben. & commi. sti.
c Presumitur diuisio inter fratres, quãdo stant separatim, videlicet, vnus ab altero per annos. x. inter presentes, & xx. inter absentes: vt no. gl. in l. pe. C. commu. diuid. &c. Bar.

ADDITIONES.

a T. D. Tractatus. Iste tractatus est do. Bar. prout communiter ab omnibus tenetur, & ita inueni in codicibus antiquis manuscriptis.

b Contrariũ. Vide Bar. in l. si vxor. §. si ea. ff. de adult. p quã legem dicit do. Abb. in c. lator. qui fil. sint legi. quod ad probãdũ quẽ esse legitimũ. si probatur quod est natus ex masculo, & femina simul habitãtibus fauore legitimationis psumit inter ipsos matrimoniũ licet respectu ipsorũ venientiũ canõ presumat potiꝰ stuprũ: vt i c. aliter legitimũ. xxx. q. v. sequitur Fel. c. i illud. in fi. de psumpti. & vide Maria. Soci. i cõs. xxxix. visis. & inspectis.

c Pater fratres. Vide Jaso. in l. si certis annis. C. de pact. & ibi vide plura. Thom.

Presumptiones alie Th. Dipl.

Presumitur ꝯ si pupillus habet substitutũ, & nõ apparet quis sit primo mortuus, an testator, vel pupillus: in dubio presumitur primo mortuus testator, quã pupillus fauore substitutionis. Tex. i l. ex facto. §. pẽ. ff. ad Trebel. quem ter. Bar. in consi. quod incip. viso pũcto, dicit esse notabilissimũ. Presumit quis mortuus in pupillari etate, & non in adulta, q: in dubio presumit pro substituto fauore substitutionis. Casus est sing. i l. ex facto. §. pe. ff. ad Treb. Et ita pillum ter. cõsuluit Bal. in cõsi. quod incip. ex parte cõtingente. qõ consil. dicit esse mirabile Joan. Bapt. Seue. in l. precibus. C. de imp. b. & al. sub. & dicit non fuisse tactũ ab aliquo in hac materia, & sic onus probãdi pertinet ad matrẽ qõ filius decesserit i adulte etate quando est questio inter ipsam & substitutũ. Adde etiã ꝯ Bal. idẽ in cõsi. cxvij. in ij. vol. inci. Intelligo ꝯ dominus me°. in fine tenet contrariũ: vbi voluit qõ in dubio nõ presumitur decessisse pupillus nisi probetur, & tamen loquit in substituto, qõ in dubio mater excludit substitutũ quod est no. licet, Bal. ibi nil alleget. Adde Pau de ca. in d. l. ex facto. §. pen. vbi voluit, qõ pupillus non presumit mortuus in pupillari etate, sed post, nil subst itutus ei, allegans hoc probet extitisse cõditionem scilicet pupillum decessisse in pupillari etate, & refert bal. sic cõsuluisse, sed contrariũ in alio consi. & vide Bal. in consi. cclxiij. in j. vol. incip. factũ tale est, & ibi quis habet, pbare quẽ esse pupillũ, maxime si in aliquo contractu asseritur quod fuerit pupillus vbi omnino videas. Presumit in dubio masculus prius nasci. quam femina quãdo nascũtur gemini. gl. in l. idẽ erit i gl. j. ff. de sta. hom. p l. si fuerit legatũ §. si ff. de reb. dub. Presumitur si ambo masculi sunt nati piter, & nõ apparet qs prius ꝯ formosior, & robustior celeriꝰ exiuerit de carcere materni vteri. arg. l. si fuerit. §. fi. ff. de reb. dub. ꝓ Bal. i §. sed cũ vos. in proe. Digestorũ. Et si ambo essent extracti excõlo vtero materno, ambo regnabunt, vt latius per Bal. ibi quẽ sequtur Jo. de Ana. i rub. extra de sortile. & tũc quis eorum dicatur primogenitus vide per Joan. And. i addi. Spec. in tit. de preben. §. j. cũ cõcordan de quibus per Aler. in l. qui filiabus. §. j. ad fi. ff. de lega. j. & per Fely. in c. capitulũ. ō rescrip. adde bal. in l. fi. de rerum diuisio. Presumitur pmo mortua vxor, & postea maritꝰ. l. q duos. §. si maritus. ff. de reb. dub. & plene per Francis. de Aret. in cõsil. l. incip. copiose. & eleganter. per totum. & per Barthol. Soci. in l. sed & in illo. ff. de reb. dub. vbi examinat materiam plene, & maxime dicti cõsilij. Et generaliter de pluribus mortuis quis presumatur primo mortuus, vide Bartol. in l. quod pariter. ff. de rebus dubijs. & ibi plenissime p Bar. Soc. quã legit in d. l. sed & in illo. Et de matre, filia simul mortuis anno Jubilei i põte Iancti Petri tẽpore Bonifacij. vt cxvij. incipien. tempore Jubilei. vide Fely. in c. capitulum. de rescrip. Et de patre, & filio, quis primo mortuus fuerit per Bal. in consi. lxvij. in quarto volum. incip. si statutum. Pau. de Castro consil. cci. incipien. ad primum quesitum. Et de patre qui fuit captus in bello, & similia, vide per Petr. Corne. in cõsilio cciij. in iij. volum. incipien. quanquam videatur. Et generaliter vide p Bartholo. Soci. in l. qui duos. per totam illam legem, & in d. sed & in illo, vbi plene loquitur, licet de omnibus supra dictis non faciat mentionem. Presumitur quis esse filiusfamilias. cuius suus pater presumitur viuere centum annis. l. fin. C. de sacrosanct. ecclesijs. no. glo. in l. sed si de sua. ff. de acquirendo hereditate per quam glo. not. Ange. de Perusio, & dicit quod ex ipsa habet bis magnum honorem si scias practicare. Ex qua not. cautela cat quod Joan. de Imol. Rapha. & Ludouic. Roma. dicit reprehendant illud dictum. tamen saluat, quod quando aduersarius in principio iudicij fuerit protestatus, procedit glo. ac de tali. ꝯ Barto. in consil. xlij. incip. visa inquisitione facta, dicit quod in duo presumitur quis paterfamilias. & nõ filiusfamilias. dicit ibi vixi in addition. meis. Presumitur in dubio potius malitia quam ignorantia, argumen. l. quemadmodum. C. de agricol. & cẽsi libr. vndecimo. & quomodo proceda t, vide Petr. Corne. in consilio cclxv. in tertio volum. incip. in hac videtur. Presumuntur solemnitates extrinsece propter antiquitatem. secundum Bald. in l. sciendum. ff. de verborum obligatio. cum concordan. de quibus per Petr. Corne. in consilio cxlij. in quarto volum. incipien. superioribus diebus. vide Aler. ibi. & al. in dicta. l. sciendum. Presumitur qui potius ligatus quam solutus, vbi est dubium quod anime preiudicium afferatur. cum nis. de sponsa. c. consilium. cum si de obser. reiu. Hemm. in consilio. xvi. incip. Beminianus. & ibi an in dubio presumatur contractus vsurarius, subsistente presumptione: vbi est dubium an sit vsurarius: vel non. Presumitur quis potius facere actum licitum modo, & vt quis ita supinus non sit: vt id tentet quod scit impossibile esse. & sibi maxime damnosum, arg. l. cum de in rem verso. ff. de probatio. secundum Rapha. Fulgo. in consilio quinto incip. nauta quidam vbi etiam per istam rationem defendit quidam nautam qui recesserat non soluta gabella. Presumitur vicinus scire facta vicini, & sic consanguineus, vide Alexand. nil is pater. ff. de acquirend. hereditate. Presumuntur filij primo mortui quam mater. Bartol. in consilio clxxix. Martinus. & ibi vide in addi. Presumitur perseuerentia voluntatis, nisi probetur contrarium, vide Alexand. in consilio xlij. in septimo volu. incip. ex his que in themate, vbi videas. Presumitur rem fuisse primo traditam habenti priorem titulum, plene per Alexand. in consilio lxxxi. in septimo volum. in causa. & lite vertente inter duos parte. De presenti in preteritum non presumitur quãdo presens status habet contra se varietatem alterius presentis status Alexand. in dicto consi. lxxxj. Presumitur habere in corde, quod ore expressit: quia nemo presumitur dicere nisi quod mente agitat. l. Labeo. §. idem Tubero. ff. de supel. lega. quia quelo non can. humane. & capi. secundo requiris, de appellationibus. cum non fil. cxvj. in iij. vol. incip. deuenerant.

a

Tractatus de carceribus.

ADDITIO.

a T. D. Carceribus. Iste tractatus non est Barto. quia bic. pius allegatur Bartol. Ita etiam hoc tenet Marianus Soc. in rubric. de dilatio. artic. v. questio. xvij. fallent. xij. cuius autem sit iste Tractatus, ego habeo huiusmodi tractatum manuscrip. in duobus Codicibus manuscriptis antiquis, in quorum altero attribuitur Baldo. & non sunt ille quote, & allegationes bal. prout hic. & incip. Omnia legum precepta. In altero vero codice est attributus Angelo de Ubald. & ibi allegat Bal. in quinque locis prout hic. ipse re vera credo, ꝯ sit Angeli, & ꝯ Bald. elucubrauerit.

1 Carceratus inter personas pauperes est tristior.
2 Carcer est locus securus. & horribilis, repertus non ad penam sed ad delinquentium vel debitorum custodiam, nisi vno casu.
3 Carcer vnde dicatur.
4 Mulier honesta nõ carceratur p debito ciuili, nisi rerum cau-

ut Velleiano, & omni alij iuri.
Mulier inhonesta etiam pro debito carceratur.
5 Doctor non potest pro debito carcerari, nec requiritur an habeat arma.
6 Filiusfamilias etiam pro debito carceratur.
7 Pupillus pro debito ac etiam delicto carceratur, si est doli capax licet in integrum restituatur.
8 Tutor quando est non soluendo carcerari potest.
Absentent alata super incarceratione potest quandocunque, & omni die appellari.
9 Debitor tempore feriato ob hominum vtilitatem non potest carcerari nisi certis in casibus.
Ferijs introductis ob hominum vtilitatem renunciari potest.
Carceratum die feriata, iudex die feriata relaxat.
10 Creditor qui facit capere debitorem vt suspectum, debet summatim iudici fidem facere de debito.
11 Debitor in die feriata in honorem Dei, & in ferijs repentinis non carceratur.
Statutum nõ potest tollere ferias introductas in honorẽ Dei.
12 Captura in criminalibus potest fieri quãcunque die etiam feriata, & etiam tortura propter criminis enormitatem.
13 Carcerari quis potest pro quolibet debito exigibili.
14 Carceratur quis ob debitum fisci.
15 Collecte causa quis carcerari potest.
Statutum facit collectam esse munus ordinarium.
16 Iudex propter paupertatem potest collectam remittere.
17 Carceratus iniuste potest ab amicis cum violentia extrahi de carcere.
Amici condẽnati iniuste possunt de facto impedire executionẽ.
18 Carnifex ex iniusta causa aliquem de manibus familie captum pro debito ciuili tenetur ad illud debitum.
19 Carceratus pro debito fisci, potest ibi pro debito priuati recõmendari.
20 Carceratus p debito potest pro aliquo delicto ibi recõmẽdari.
21 Carceratus pro delicto, quando possit pro alio delicto recommendari.
22 Carcerari debet qs in loco publico ad hoc deputato a cõmuni.
Detinens aliquem per viginti horas, committit crimen priuati carceris.
Pater potest incarcerare filium causa correctionis etiam clericum nec committit priuatum carcerem, nec incidit in canonem, si quis suadente.
23 Debitor an possit se adstringere proprio motu adstandum in certo loco.
24 Pena fugientium de carcere est quod pena capitis punitur.
25 Fugiens de carcere si ostium erat apertum mitius punitur.
26 Custos carceris debet esse homo discretus.
27 Custos carceris punitur pena capitis si propter dolum vel culpam eius incarcerati ex delicto aufugiant.
28 Plures possunt esse custodes carceris.
29 Carceratorum in causis proceditur summarie, & de plano, & ex officio iudicis.
Miserabilis persona que dicatur, arbitrio iudicis relinquitur.
Iudicta pro carceratis dicuntur ad pias causas.
30 Creditor tenetur alere debitorem suum carceratum pauperem.

1 IN Christi nomine, amen. Omnia legum precepta sunt principaliter inuenta, ne pauperes persone molestijs afficiãtur: ideo quia nubi visum est quod inter personas pauperes nulla adeo tristior, & pauperior inueniatur quã persona carcerata, videoque de carcere aliqua sum dicturus, & subsequenter de persona carcerata, & etiam de eius custodibus. Et quia, vt ait, Tullius primo de officijs, Omnis enim que de aliqua re suscipitur institutio debet a diffinitione proficisci: vt intelligatur quid sit id de quo loquatur. Ad quod ꝛcor. ff. de iust. & iur. l. i. Ideoq; primo videamus quid sit carcer, & vnde dicat. & subsequẽter videbimus de psona carcerata qs possit carcerari, & pro quanto debito possit carcerari, & i quo loco possit carcerari, & qualiter puniatur fugiens de carcere. Et si mulier videamus quis possit esse custos carceris, qua pena puniat custos carceris, & an plures possint esse custodes carceris.
2 Quanto ad primũ videlicet, ad diffinitionem, & pot sic diffiniri. Carcer est locus securus, & horribilis repertus nõ ad penã sed, ad delinquentiũ, vel debitorũ custodiã. Primũ verbũ huius diffinitionis dũ dicit locus securus cõprehendit ex l. i. in fine. salubrioribus locis, & C. de cust. reo, nã certe iste locus debet esse securus. ne carcerati fugiant, & ibidem debent esse catene ferree, & cõpedes, & alia ergastula quibus mediantibus carcerati possint sub fida custodia retineri: vt est ter. in d. l. i. ibi dũ dicit: vt cruciatio desit, ꝛc. Ibi dum subditur horribilis. Nam carcer est locus horribilis tũ propter priuationẽ cõuersationis hominũ, tũ ppter immunditiã: vt cõprehendit in l. si quis in ea. C. de custo. reo. dũ dicit. custodie squalore. Nec in tãtũ dz esse horribilis q̃ ad penã carceratorũ redũdet. cũ carcer sit inuentus ad custodiam nõ ad penã. ff. de pen. l. iut dãna. §. solẽt. vallit autẽ in vno casu specialiter. §. de alea. Hinc est, qõ de iure ciuili nemo ad perpetuum carcerẽ põt dãnari: vt d. §. solent. secꝰ autẽ de iure canonico: vt
3 in c. quãuis. extra de penis in vi. & in c. reperiunt. i. q. i. Circa secundũ vnde dicit carcer, & pot dici carcer pre charitate. secꝰ: qz ibi nulla charitas ostendit. primo: vel pot dici quasi carẽs claritate: qz ibi maxima est cecitas, & obscuritas, vel aliter, & aliter in
4 terpretat scõum diuersas expositiones. Secundo quero quis possit carcerari. Et primo quero, an mulier possit carcerari. Et dicendũ est, q̃ aut querimꝰ. nũquid possit carcerari p debito ciuili, aut p delicto. primo casu aut mulier est honeste vite, aut mulier est meretrix. Si quidẽ mulier est honeste vite & fame tũc nõ possit carcerari. imo iudex pena capitis punit si facit eam carcerari: vt no in l. i. C. de of. diuer. iudi. & l. auf. sed nouo iure. que est posita C. de custo. reo. Anũ tũ dico. qõ si ipsa mulier sumpsisset
a tutelã filiorũ suorũ & renũciasset Velleião. & omni alij exceptioni sibi cõpetẽti. q̃ pillã renuciationẽ potest carcerari. Istud expresse etiã no. tenet Bar. ff. de test. tute. l. si quis sub conditione. Si quero quid si renũciauit Velleiano ꝛc. secũdis nuptijs. & non fuit dictũ. & omni alij legum auxilio. ꝛc. Aut. ipsa mulier est infamis: vt qz meretrix. & tũc dico q̃ pot carcerari etiã p debito ciuili: vt no. do. Cy. in auf. ꝛ nouo iure. C. de cust. reo. Scõo casu principali. cũ querit an pot carcerari p delicto, vide d. auf. sed nouo
5 iure. Scõo quero an legũ doctor possit carcerari p debito? Et dicendũ est, q̃ nõ. sicut nec mulier: imo punit iudex pena capitis. Istõ no. gl. sing. i v deduct. in l. medicos. C. de pfes. & med. li. x. nec etiã doctor dz requiri a familia potestatis, an habeat ar-
6 ma: vt no. Bar. in d. l. medicos. Tertio quero an filiusfamilias possit incarcerari? Et est dicendũ, q̃ tã p debito ciuili. quã p crimiali pot carcerari, q̃ sic pot pbari nã si filiusfa. pot cedere bonis: l. pe. C. qbo. ce pos. & ille q cedit bonis, cedit. ne carcere detineat l. i. C qui bon. ce. pos. ergo presumit, q̃ pot carcerari. licet gl. i. verb. inuito patre. videat tenere Bziuz in l. iij. §. sed vtrũ. ff. de mi. Sed ista gl. reprobatur cõmuniter per doc. maxime p Bar.
7 ff. fo. ma. l. si filio. ij. vers. op. qõ executio. Quarto quero nũquid pupillus possit incarcerari pro delicto, & videtur dicendũ. qõ sic: maxime si est doli capax vt no. in l. i. C. de cust. reo. ibi dũ dicit, etatẽ que vinctorum ꝛc. Idem credo pro debito ciuili. dummodo sit doli capax sed tamẽ potest in integ. restitui, si aliquo casu fuit lesus. per tit. ff. de mino. Idem dico de quãcunque persona
8 pro debito carcerata. Item pro debito ciuili. vbi tutores renũciassent iuri incarcerandi vt no. Bal in l. i. C. qui bon. ce. pos. dũ modo non sit soluendo. nã si soluendo esset de iure ciuili nõ posset carcerari: vt no. glo. sing. in verbo. vinculis in l. iij. §. tutores, ff. de suspe. tut. & si incarceratur. dũ est soluendo pot a tali sententia lata sup incarceratiõe appellare. & istã appellationẽ poterit interponere. & si extitisset p tres mẽses vel plures numerãdos a die late sniẽ sup carceratione. Nec ob. aut. hodie. C. de app. qz dicit. q̃ appellatio dz interponi a sniẽ recitatiõe mtra x. dies. qz illa dz itelligi i actu momẽtaneo. qñ illa interponit in actu momẽtaneo. Sz illa interponit ab actu successiuo, vt est in casu nostro. tunc appellatio semp pot interponi. qz omni die dũ detinet debitor iniuste. alias indebite in carceribus. videt semp ferri sua super ipsa incarceratiõe omni die. Ita videt sentire d. Bal.
9 in l. ij. C. de epis. au. Secũdo principaliter qritur, qñ pot carcerari aliquis, p debito, vel delicto. Unde quero. nunquid possit aliquis incarcerari in die feriata ob vtilitatẽ hominũ introducta. Secũdo an die feriata ob honorẽ Dei. Tertio an in die feriarũ repentinarũ. Circa primũ dico. q̃ nõ pot incarcerari de iure qõ probari pot sic. Mãõ quo magis videtur inesse. & nõ inest, nec de quo minus, aut multo magis. C. de sacrosa. eccle. Sed sic est. qõ magis videtur qõ tẽpore messiuz non pot cogi quis venire ad iudicium. cum sit minor citatio verbalis. quã personalis: vt not. per Cy. in l. cum clericis in iudicium. C. de epis. & cleri. alias. inc. omnes. & tũ hoc est falsum: vt l. i. i fi. ff. de ferijs. ergo nec citatio psonalis poterit fieri. & est ratio. vt dicit ter. ne boues ab agricultura removeãtur. Predicta autẽ recipiũt limitationẽ, nisi renũciasset debitor ferijs. arg. l. si quis in conscriben. C. de pac. nazta libus ferijs bene potest renunciari vt no. in cle sepe. de ver. sig. Idem dico. qõ si iudex in die feriata fecisset aliquẽ carcerari. q̃ in die feriata etiã possit facere excarcerari vt p doct. in l. minor. in pãn. de ff. de enic. Itẽ secus esset. si debitor esset oriundus de

partibus vbi nō colligit granū, nec vinū, nec alia necessaria
ad victū, iux. no. p Inn. in c. cōquestu. extra de fer. in ver. in ter-
ris autē. Item secus esse, si debitor esset suspectus, ita q̄ de ei⁹
fuga timeret iux no. per doct. in d. tit. de decu. in princ. C. de fer.
in l. fi. in gl. in verb. fideiussionis. Nā ꝓpter suspicionē fuge pōt
debitor capi etiā die feriata: vt est gl. in d. l. fi. C. de fer. & ibi ple-
ne p bar. & ꝓpria authoritate pōt capi. l. ait pretor. §. si debitorē.
ff. que in frau. cred. nec hoc casu est citandus debitor qui accusat
tāquā suspectus per creditorē iuxta no. per bal. in l. creditor. & l.
10 ij ff. si certum pet. Sed iuxta predicta † quero, nunquid quando
creditor accusat debitorē suspectum de fuga, & petit a iudice vt si
bi det familiā qua mediante, possit capere debitorem, nunquid
ipse creditor habeat necesse ostēdere summatim iudici instrumē
tum debiti, vel alia iura? Respō. q̄ sic, sicut in simili videmus, nā
sequestrū: qd petitur fieri ob timorem fuge nō potest fieri, nisi
ostendatur instrumentū debiti, vt est tex. no. in l. excellentia tua
C. de erog. mi. ann. lib. xij. ergo multo magis quando capi debet
11 persona. † Circa scdm videlicet an in ferijs inductis in honorem
Dei possit quis capi pro debito & dicendū est q̄ nō: d. l. fin. C. d
fer. nisi esset timor fuge: vt supra dictū est. Idē credo de ferijs re
pentinis nā in ferijs repentinis quis non potest capi sicut nec
in ferijs inductis in honorem Dei, quod patet, quia predictis
nō pōt renūciari: vt no. Jo. And in predic. cle. sepe. nisi forsitan
ex forma statuti aliter disponeret. Nam statutum secundū quos-
dam bene potest tollere ferias inductas in honorē Dei, & hoc
videtur sentire gl. & bal. in l. quadraginta. C. de fer. Sed Alb. de
Ros. in l. fi. de fer. tenet cōtrariū de qua questione ibi plene exa-
12 minat istam materiam. † Et predicta habent locū in ciuilibus.
In criminalibus autē puto q̄ quacunq; die potest fieri captura
personalis, si sit crimē graue. arg eius quod no. in l. iij. C. de epi-
scop. au. & ibi notat. Bal. Itē secus esset, si esset aliqd periculū,
nā ꝓpter enormitatē criminis periculi multa cōcedunt, q̄ alias
non cōcederent, arg. l. si quis filio exheredato. §. pē. ff. de iniust.
rupto testa. Nā propter iniquitatem criminis potest etiam fie-
ri tortura die feriata, in honorē Dei vt singulariter not. bal. d.
l. iij. C. de episcop. aud. vbi omnino vide, & hoc quātū ad tēpus
quo potest fieri carceratio. Restat modo videre ꝓ quo possit fie
ri incarceratio. Et primo quero, an ꝓ debito priuato possit quis
incarcerari. Secundo, an pro debito fisci. Tertio, an incarcera-
tus pro debito priuati possit recōmandari pro debito fisci. Itē,
13 an incarceratus pro debito possit ibi pro delicto recommēdari,
an econtra † Circa primū respōdeo, q̄ pro quolibet debito pōt
fieri incarceratio: vt no. in l. iij. §. tutores. ff. de admin. tuto Pro
debito autem conditionali, vel in diem, non puto, q̄ possit in-
carcerari, sicut nec potest peti efficaciter. Itē puto, quod ꝓ de-
bito naturali tantum, vel ciuili tantum, non potest fieri incarce-
ratio. argumen. l. si is. §. Flauius. ff. de solu. & arg. l. j. §. ij. ne vis
14 fiat ei. ¶ † Circa secundum, videlicet an pro debito fisci pōt in
carcerari. Respon. q̄ sic, si non vult soluere. Text. est in l. prima.
C. de exact. tribu. lib. decimo. quod probatur ratione. Nam debi-
tor fisci potest cadere bonis: vt est gl. sing. Institu. pro soc. §. itē
si qui. & gl. in l. secunda C. qui bo. cede. possunt. Sed cessio bono-
15 rum sit vt debitor liberetur a carceribus: ergo &c. Sed † nūquid
pro collecta de iure quis potest incarcerari? Respō. q̄ sic: vt no.
in l. nemo carcerem C. de exact. trib. lib. x. & maxime si statutū fa-
ciat collectam esse munus ordinarium. quod potest: vt text. in l.
16 prima. C. de iudic. lib decimo. Dico tamen quod † iudex propter
paupertatē potest collectam remittere, vt est gl. no. in l. omnes.
17 C. de ann. & tribu. lib. x. Unum tamen dico † quod si debitū iam
esset solutum vel alio modo satisfactum, ita q̄ carceratio esset fa
cta iniuste potest carceratus ab amicis cum violētia extrahi de
carcere etiam iudice renitēte. Istud tenet dom. Gul de Sab. in
dicta l. nemo carcerem. Nam iudici iniuste aliquid facienti potest
resisti sicut priuato vt simile videmus, quod si iudex nō vult de-
ferre appellationi legitime interposite ab amicis condēnati in
causa criminali, & velit facere executionem intra decem dies da-
tos ad appellādum, quod propria authoritate possunt amici im
pedire executionem: vt no. Innoc. in capitul. si quando. extra de
18 offic. delegata. & dixi in l. addictos. C. de episcop. audiē. † Dico
tamē in debito ciuili, qd si aliquis ex iniusta causa aliquē de ma
nibus familie de carcere eximeret, tenetur ad illud debitum ad
quod tenebatur carcerat⁹. vt C. de exact. trib. l. quoties. per do.
19 de Perusio. ¶ † Circa tertium an incarceratus pro debito fisci
potest recommendari pro debito priuati. Respon. qd sic: vt est
text. in dicta l. quoties. C. de exact. tribu & no. per bart. ff. ad leg.
20 Juliam maiest. ¶ † Restat quarto videre an incarceratus pro
debito possit pro aliquo delicto recommendari, &c. Hic dicēdū
est secundum doct. nostros quod sic: vt scripsi in l. tertia. ff. de cu
sto. reo. & ibi no. Idem esset econtra si esset incarceratus ꝓ deli-
cto quod possit pro debito commendari. vt ibidem not. per bar.

21 ¶ † Sed si esset positus in carceribus pro vno delicto, an possit
recōmendari pro alio delicto? Distingue: Aut delictū ꝓ quo
erat primo carceratus erat ante delictū, quod impediebat execu
tionem fiendam in alio pro quo recōmēdatur, & tunc nō potest
fieri cōmēdatio. Aut impediebat executionem in delicto ꝓ quo
recōmendatur, & tunc bene poterit fieri recōmendatio: vt si erat
primo positus in carceribus pro manu, tunc non pōt recōmen
dari pro capite: qr iste executiones se non cōpatiuntur, vnde p
mo fiet executio in manu, demū in capite: vt est gl. no. i l. omnes
C. de dil. lib. x. predicta sufficiant circa debitū pro quo possit re
22 cōmendari. ¶ † Restat modo videre in quo loco possit quis in
carcerari, & circa istum passum vnico medio me expedio, scilicet
qd nullus debet incarcerari nisi in loco publico a cōmuni depu
tato, aliter ille qui incarceraret ipsum, si tenet per viginti horas
dicitur committere priuatum carcerē: vt no. de pri. car. l. j. & l. ca
pite quinto. ff. de adul. Fallit autem si pater filium incarcerare
causa corrigendi ipsum. Nam tunc pater non dicitur cōmittere
priuatum carcerem: vt no. Cyn. de priua. car. l. j. & imo plus dico
quod si ipse filius esset clericus, potest & non incidit in canone
c. si quis suadēte diabolo. xvij. q. quarta. Istd tenet Ray. in tit. d
23 sent. excommu. §. sequitur. versic. circa predicta autem, † que dixi
quod nō potest incarcerari quis pro delicto in quocunque loco
priuato, sunt vera, nisi ipse debitor proprio motu se adstrinxisset
ad standū in aliquo loco, vt no. Inn. in c. ex rescripto. de iureiu
ran. Si autem simpliciter suo iuramento promisit, tunc dico q̄
per istam promissionem non arctatur: vt no. Bartol. ff. sol. ma
trimo. l. alia causa. §. eleganter. & per eundē. ff. de condi. & demon
stra. l. Titio centū. & hec de loco sufficiant. Nūc restat videre de
24 pena fugientis. † Et dico quod capite punitur: vt. C. de effract. &
expi. libro. x. Et certe sciendum est quod ille qui fugit de carceri
bus videtur delictum confiteri: vt. l. ad commentariensem. C. de
cust. reo. Unum tamen dico quod nunquam presumit q̄ reus fu
giat si est spes de proximo quod debeat relaxari. gl. est no. i l. si
pecuniam §. j. ff. de cōdict. ob. cau qd no. arg. ff. de re iudica. §.
25 iuxta predicta † quero quid si ostium carceris erat apertum, an
minus puniatur. Dico quod sic. & facit optime tex. i l. j. §. j. ff. de
26 effra. & expil. ¶ † Restat modo videre qs possit esse custos car
ceris. Et dico qd hic custos carceris debet esse homo discretus
Nā cum ipse habet carceratos custodire debet esse in eo discre
27 tio & dico quod predicta sunt in arbitrio iudicis. † Quero vlte
rius qua pena punitur custos carceris. Et dico q̄ ipse punit ca
pite si propter dolū vel culpam incarcerati ex delicto aufugiāt,
vt est tex. in l. miles. in fi. de cu. reo. In ciuili autem puto q̄ si do
nisi sit per pecunias q̄ ipse tenetur ad illam quantitatē creditori,
ad quā debitor erat obligatus. Hoc tenet Dulius de Salbano
in l. quoties. C. de exactio. tri. lib. x. dicit q̄ agit contra illū custo
28 dem conditione ex illa lege. † Ad vltimum quero, nunquid plu
res possint esse custodes carceris. Et dico q̄ sic: vt l. miles. in fi.
de cust. reo. Et dico q̄ quilibet de familia potest retinere clauē
vnā carceris. Glo. est in cle. j. extra de here. in gl. in versi. claues,
29 Ultimo quero † qualiter in carceratorū causis procedat. Et di
co q̄ procedit summarie. & de plano. Nam in causis miserabilium
personarū proceditur summarie. & de plano. Istud tenet Cyn. in
l. fi. C. si quis alte. vel sibi. Ita supplet in l. j. C. quādo Imp. inter
pup. & vidu. Et videtur esse tex. & ibi scripsi Bal. in l. fi. C. de cu
sto. re. Nam miserabilis persona, dicitur esse illa, in qua iudici vi
debitur: vt no. Pet. de Bella per. i l. j. C. quādo Imperator pu
pil. & vidu. Preterea facit quod not. glo. in authen. pupilli. C.
de colla. cum ita sit quod iste sint miserabiles persone & pie cause
relicta carceratorum dicuntur relicta ad pias causas, etiā si sint
carcerati pro debito: vt notaui, & scripsi in l. id quod pauperib⁹.
c C. de episc. & cle. ideo credo quod in tali causa procedatur ex of
30 ficio, & de plano. † Unum tamen hic in fine dico q̄ si aliquis cre
ditor fecerit suum debitorem incarcerari & debitor non sit solue
d do, ita q̄ non possit se sustentare, [d] quod creditor tenetur ipsum
alere in carceribus. & istud tenet Ray. de Forl. in l. iudices. C. de
episcop. aud. Et sic est finis. Laus Deo,

ADDITIONES.

a L. ¶ Tutelam filiorū. Uide plene per Jo. Petr. in l. neque femi
nine. ff. de procur.

b ¶ Et clericis. Uide Ange. de Aret. in §. fi. Inst. de actio. & vide
que dixi in tracta. Bar. de ali. in fi.

c ¶ Sustentare. Uide Ang. in l. nemo carcerem. in fi. C. de exact.
tri. lib. x. vbi ad idem alleg. pro hoc glo. in l. vlti. in quarta glo. ff.
de testa. mili. quod est bonum scire, precipue si debitor est inops
non habeat vnde se alat. vide Ray. de For. in d. l. iudices. vbi te
net expresse, q̄ creditor tenet alere debitorem carceratum, quan
do ipse non potest se alimentare. quod est bene no. adde et glo.
in l. fi. C. de ero. mil. ann. libr. x. & Ange. de areti. in §. fi. Instit. de
actio. licet de predictis nullam faciat mentionem. Thom.